

(НИН 23. 9. 2010)

Порука је јасна: из примера Богољуба Карића треба учити, учити и само учити

Пореска управа Србије је 10. јануара 2006. године, дакле за време прве владе Војислава Коштунице, поднела низ прекршајних и кривичних пријава надлежним органима у Србији због низа злоупотреба и пропуста у раду уочених у компанији Мобтел, за чиме је одмах следио низ привођења и хапшења. Оптужница против 16 лица, са Богољубом Карићем на челу, за штету од око 60 милиона евра, нанету држави, подигнута је 17. септембра ове године, дакле готово пет година касније. Ако је наше правосуђе овако ажурно у стварима у којима се као оштећена страна јавља држава, чему ми остали смртници да се надамо? „Странке на власти себи увек остављају простор да могу да кажу: ево боримо се против лопова. Подизање оптужнице у овом тренутку несумњиво иде у прилог политичким странкама на власти. Али онда бисмо морали да претпоставимо да је судство под контролом и тако даље. А ја просто не бих волео да то тако јесте”, каже за НИН Марко Благојевић, извршни директор ЦеСИД-а.

ПОЛИТИЧКА СНАГА: Без политике ни иначе не би могло, а уз то је и уверење да је Богољубу Карићу, тајкуну из народа, баш политика дошла главе широко распрострањено. Дакле, да прво рашчистимо оно од чега се не живи, али за шта се у Србији живи. Који је политички значај подизања оптужнице у случају који умало па да није заборављен? „Политичку странку Богољуба Карића Покрет снага Србије ми већ дуго не видимо. Шта то значи не видимо: то значи да та партија нема више од пола процента гласова”, каже Марко Благојевић. Зашто се онда СНС, тренутно појединачно најјача странка на политичкој сцени, одлучила да баш у овом тренутку ступи у коалиционе преговоре са политичком странком једног бегунца од закона, како јој је одмах спочитнула прва по снази политичка конкуренција, па још са позиција власти?

„Зато што они хоће да праве привид велике опозиционе коалиције. То је један разлог. Други је што, без обзира на то колико мали број гласова једна странка имала, могу нешто да значе кад се додају некој већој листи. Они заправо, по мом мишљењу, теже неком синергетском ефекту. Да то не буде виђено као листа СНС него као једна велика опозициона коалиција. Да ли је реално да то и постигну, то сада не могу да вам кажем”, каже Благојевић.

Заменик председника СНС Александар Вучић одмах је оштром оптужујућем и денунцирајућем саопштењу Демократске странке отписао примедбом да се повратка Богољуба Карића у земљу очито многи плаше јер су узимали његове паре. У НИН-овој анализи утицаја домаћих тајкуна, базираној на анкетирању највиших државних бивших и актуелних службеника, Богољуб Карић је 2005. године био на високом трећем месту, а међу првих десет се провукао и децембра 2007. године пошто је за њим већ била расписана потерница. И тад је споро поступање полицијских и правосудних органа у његовом случају приписивано његовој очуваној моћи у полицији и правосудју. Па, које је тежине сада политичка фигура Богољуб Карић? „Одавно га нисмо стављали као политичку фигуру у нашим истраживањима, па ја то сада не знам. Али сигурно стоји далеко лошије него 2004. године. Ни близу више нема ону политичку тежину. Он је био кључна фигура, окосница Покрета снага Србије. Сетите се да је на председничким изборима освојио 600.000 гласова. Веома много. То је било велико изненађење за све. Његова партија је непосредно након тога учествовала на локалним изборима и освојила је далеко, далеко мање гласова”, каже Благојевић.

Благојевић не верује да би Карић сада могао да поправи своју политичку слику у јавном мњењу представљајући се као жртва режима, иако је својевремено „дошао као нова нада” и изненадио са више од 600.000 гласова. „Код нас перцепција тајкуна није нимало лепа. Иако је Богољуб Карић у једном тренутку перципиран као народни човек који је истовремено и тајкун. Код њега је то успело због тог његовог наступа, пре свега, али то има он, то није одлика читаве партије.” Ако играње на карту политичког обрачуна, што се већ третира готово као смер у адвокатури, не може оживети политичку звезду Богољуба Карића, може ли коалиционо петљање са особом коју траже закон и правосудни органи одвратити део бирача од Српске напредне странке? Тим пре што је лидер напредњака Томислав Николић најмање пред парламентарне изборе 2008. године рекао, а пошто га је Војислав Коштуница изиграо избором, па смењивањем са места председника Народне скупштине, да „поштеног и искреног човека није тешко преварити”, а сам Благојевић је ту реченицу описао као фантастичну, „јер је то суштина размишљања његовог бирачког тела које претежно чине губитници транзиције. А они сматрају, како им Николић овом реченицом каже, да су ту где су зато што су: искрени, честити и поштени. Све успешне, пре свега, сматрају преварантима.” Сад на питање како ће бирачко тело реаговати на намеравамо пактирање Николића са Карићем, оптуженим да је државу преварио за толике паре, Благојевић каже: „Не знам. Никада нисмо ништа слично радили у нашим истраживањима. Стварно не могу да вам кажем. Део бирача ће

сигурно да поверује у то да је он стао у заштиту бегунца од закона, а део неће. Ја мислим да је већи део оних који ће поверовати да јесте стао. Нису људи у Србији баш уверења да се такво богатство може стећи легално.”

ЕКОНОМСКА СНАГА: Кад је 30. маја ове године Фондација „Браћа Карић“ у београдском Народном позоришту доделила своје традиционалне и новчано примамљиве Награде „Браћа Карић“, многи су се пренули. То је, колико је познато, једина делатност породице која се одржала у Србији. Могло би се готово мирне душе рећи да једина фирма која у Србији још колико-толико обавља своју делатност, а у власништву је некога из породице, Карић Фамилу турист у стопостотном власништву сестре Карића Оливере Недељковић. Ова фирма је са добити последњи пут пословала 2006. године. Унет Интернационал, иначе активно привредно друштво највећим је делом део стечајне масе Астра банке у стечају. Врло позната РТВ БК Телеком такође је у стечају, а септембра 2008. године, али без лиценце за емитовање програма, продата је кипарској фирми Џеретко трејдинг лимитид за око 80 милиона динара. У стечају је и Карићево Европа осигурање. Астра симит, коме су оснивачи биле три фирме Карића са Кипра, а који је био овлашћен за продају Мобтелових СИМ и Сцхрецх картица, преузео је, према НИН-овим информацијама, за кеш Предраг Ранковић Пецони и такође га отерао у стечај.

НИН-ови доста добро верзирани извори у Москви тврде да Карићи у Русији и државама бившег Совјетског Савеза имају регистрованих више од 40 фирми, у свим могућим делатностима, али највише у грађевинарству. Више НИН-ових саговорника на функцијама које тамо обављају или су обављали за рачун државе Србије, међутим, тврде да Карићи више немају неких запажених послова у Русији, мада су тамо много радили и били као градитељи познати. „Овде је и иначе све мање посла за Србију и Србе. И Руси су научили грађевински занат, а дошли су и Турци, који су много јефтинији”, тврде рецимо у представништву Привредне коморе Србије у Москви. Према информацијама НИН-ових саговорника, Карићи сада раде у Туркменистану (стадион) и у Казахстану, а нарочито су вредни са покушајима развијања послова у Белорусији. Драгомир Карић је представник Белоруске трговинске коморе у Београду.

НИН-ови саговорници ипак напомињу да су брат Слободана Милошевића Борислав и Карићи врло добро примљени у Русији. „Они су овде као цареви”, тврди један од саговорника, подсећајући на велике паре које је Карић тамо давао као донације. За разлику од Борислава Милошевића, НИН-ови саговорници тврде да Богољуба Карића у Москви не виђају, не долази чак ни у чувени српски ресторан „Код Перке” у згради у којој је некада била смештена Карићева банка у Русији, која је такође угашена.

ЕКСТРАПРОФИТ: После 2000. године Богољуб Карић је дуго важио као главни и највећи (Милошевићев) тајкун. Није се, право речено, много ни крио. Тако је имао ту несрећу да постане сидро политичког ангажмана Млађана Динкића. О Динкићевом првом порезнику Александру Радовићу, који га је у необавезним разговорима звао „Брка”, да се и не говори. Кад је Млађан Динкић први пут презентовао своју обимну документацију фирми и лица који су обвезници Закона о једнократном порезу на екстрадоходак и екстраимовину стечене искоришћавањем посебних погодности, Карић компанија је са пореском основицом од око 114,2 милиона марака била на другом месту међу 246 обвезника чија је пореска основица била већа од милион марака. Занимљиво је напоменути да су ових дана у Србији највише спомињани тајкуни Мирослав Мишковић и Милан Беко такође били на тој листи, али Мишковићева Делта тек на 128, а Беков Дибек на 194. месту. Према Динкићевим налазима, Карић се највише окористио сивом емисијом преко Карић банке, док, супротно врло раширеном уверењу, новац из зајма за препород Србије није користио. Динкић је при првом наступу објавио да пореска основица за наплату тог пореза износи 8,3 милијарде марака.

Мишковић је порез платио - око 2,9 милиона марака, Беко порез није платио никад. Закон о екстрапрофиту убрзо је добио назив „Карићев закон”. Према последњим подацима које има НИН, од децембра 2002. године, на наплату је доспело 697.088.358 немачких марака. Наплаћена је 135.278.471 марка, а од тога од Карића (што фирми, што лично) 71.942.915 марака. У операцији екстрапрофит Карић је изгубио Астра банку у поступку који је био више него узбудљив.

МОБТЕЛ: Није захвално пребројавати комисије које је постоктобарска власт основала од 2000. го 2005. године како би са Карићем рашчистила колики је у првом домаћем оператору мобилне телефоније Мобтелу удео државе, а колико Карића и зашто држава, односно ЈП ПТТ „Србија”, не добијају ништа од огромног Мобтеловог профита. Све су се комисије смехотресно распадале, док је Карић владао иначе успешном компанијом Мобтел, а два представника ЈП ПТТ „Србија” у њеном Управном одбору из никад неразјашњених разлога уредно гласала за све његове пословне одлуке. Млађан Динкић се сам хвалио новинарима да три ноћи није спавао кад је смислио како да дође главе Карићу. И његовим покушајима да Мобтел брже-боље прода извесном више него живописном аустријском бизнисмену Шлафу, иза кога је доста отворено стала и аустријска држава. Али су иза Динкића, кад им је лепо објашњено, стале аустријске банке у Београду.

„Био сам у понедељак код Воје (Коштунице - прим. Р.Ћ) и објаснио сам му да овако добијам три пута више пара, убијамо ове до даске, а аустријске бизнисмене елиминишу аустријске банке. Реаговали су и аустријска влада и Шлаф, али ми смо их упозорили да ће наплатом потраживања (аустријских банака - прим. Р.Ћ) Мобтел отићи у стечај.

Потпредседник аустријске владе Хуберт Горбах долази у Србију у понедељак, примиће га Париводић или тако неко. Ми можемо Шлафу да дамо 15 посто власништва. Али Шлаф ће морати да покаже све уговоре са Карићем, ако је Шлаф у ствари Карић - неће добити ништа. Са Тадићем је направљен договор да ћути до неког 25. јануара јер је то у интересу друштва. Имамо шансу да почистимо трговинске судове јер је невероватан број судија на платним списковима. Јочићу је дат налог: све што видиш чисти, прво чисти, па онда види ко је.”

Мобтелу је Влада Србије у поступку чија легалност није доказана, одузела лиценцу, фирма је трансформисана по Динкићевом плану и продата норвешком Теленору за 1,5 милијарди.

За злоупотребу положаја и преливање пара из Мобтела у Карићеве фирме, на личне рачуне и у личне сврхе неки дан је оптужница подигнута против: Богољуба и Сретена Карића, Богољуба Лазића, Татјане Ракас, Бранислава Анђелића, Харпура Патрика Роја, Олге Жиловић, Горана Милића, Горана Божића, Бранка Крстоножића, Љиљане Карић, Душана Ћорђевића, Снежане Костић, Иванке Козић-Кнежевић и Каламана Цинклера. Правосудни органи ставили су у изглед и одузимање имовине породице Карић. Оптужбе су озбиљне. Казна која за њих прети такође. Али, сви су невини док се не докаже да су криви. Па и Карићи.

Сад

1. Компанија Браћа Карић доо у стечају од 14.9 2010.

2. Астра банка АД у стечају

3. Астра симит у стечају од 4.6.2007

4. Европа осигурање у стечају

5. РТВ БК Телеком у стечају од 19.1 2007.(продат)
6. Семе АД активно привредно друштво (власник Астра симит)
7. Yunet International активно привредно друштво(власник Астра банка 62,22%)
8. Postmex активно привредно друштво(власник са Кипра)
9. Family tourist (власник Оливера Недељковић)активно привредно друштво
10. Фондација Браћа Карић
11. ВК group у поступку регистрације
12. Астра у поступку регистрације
13. ВК BIS у поступку регистрације